

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

20 септември 1990 година*

По дело С-5/89

Комисията на Европейските общности, за която се явява г-н Bernhard Jansen, член на правния отдел, в качеството му на представител, със съдебен адрес в Люксембург при г-н Georgios Kremlis, член на правния отдел на Комисията, Wagner Centre, Kirchberg,

ищец,

срещу

Федерална република Германия, за която се явява г-н Martin Seidel, ministerialrat, и професор Albert Bleckmann, в качеството им на представители, със съдебен адрес в Люксембург в германското посолство, 20-22 avenue Émile-Reuter

ответник

С предмет иска за установяване, че с не прилагането на Решение 88/174/ЕИО на Комисията от 17 ноември 1987 г. относно помощ, която Land of Baden-Württemberg е предоставила на BUG-Alutechnik GmbH, предприятие за производство на полуготови и готови алуминиеви продукти (ОВ 1988, L 79, стр. 29), Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си съгласно Договора за ЕИО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н F. A. Schockweiler, председател на състав, в качеството му на председател на Съда), г-н M. Zuleeg, председател на състав и г-н G. F. Mancini, г-н T. F. O' Higgins, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н G. C. Rodríguez Iglesias и г-н F. Grévisse, съдии,

генерален адвокат: г-н M. Darmon,

секретар: г-жа D. Louterman, главен администратор,

като взе предвид Доклада от съдебното заседание и след заседанието от 21 март 1990 г.,

след като изслуша становището на генералния адвокат, представено на заседанието от 8 май 1990 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С молба, постъпила в секретариата на Съда на 6 януари 1989 г. Комисията на Европейските общности завежда иск съгласно член 93, параграф 2 от Договора за ЕИО, за да се установи, че с не прилагането на Решение 88/174/ЕИО на Комисията от 17 ноември 1987 г. относно помощ, която Land of Baden-Württemberg е предоставила на BUG-

* Език на производството: немски.

Alutechnik GmbH, предприятие за производство на полуготови и готови алуминиеви продукти (ОВ 1988, L 79, стр. 29), Федерална република Германия не е изпълнила задълженията си съгласно Договора за ЕИО.

2. Комисията не е била нотифицирана за въпросната помощ. На 21 май 1985 г., въз основа на статии във пресата, Комисията изпраща писмо на Федералното правителство, в което пита дали е вярно, че Land of Baden-Württemberg е отпуснала на BUG-Alutechnik GmbH субсидии и кредитни гаранции, с оглед придобиването му от Kaiser Aluminium Europe Inc. С вербална нота от 24 юни 1985 г. Федералното правителство потвърждава, че помощта е предоставена на това предприятие и с други две вербални ноти от 8 август и 2 октомври 1985 г., в отговор на последващите запитвания от Комисията, дава допълнителна информация за сделката.

3. С писмо от 22 декември 1987 г., след приключване на процедурата, установена в член 92, параграф 2 от Договора за ЕИО, Комисията нотифицира Решение 88/174/ЕИО, цитирано по-горе, до Федерална република Германия. Член 1 от това решение постановява, че въпросната помощ “е незаконосъобразна, тъй като е била предоставена в нарушение на разпоредбите на член 93, параграф 3 от Договора за ЕИО” и освен това тя е “несъвместима с общия пазар”.

4. Член 2 от решението предвижда: “Упоменатата помощ ще бъде оттеглена и германското федерално правителство уведомява Комисията в срок от два месеца от нотифицирането на настоящото решение, за мерките, които е взело за негово изпълнение.”

5. Германското правителство не оспорва това решение. С вербална нота от 19 април 1988 г. германското правителство изпраща до Комисията комюнике от 13 април 1988 г., в което излага критиките си относно някои от твърденията и оценките, на които се основава решението. Комисията не е счела тези доводи за съществени и, с писмо от 11 юли 1988 г. призовава Федерална република Германия да изпълни решението.

6. С вербална нота от 9 декември 1988 г. германското правителство изпраща на Комисията комюнике от дата 2 декември, с което предлага да изчака решението по делото Alcan (дело 94/87 Комисията срещу Германия, Решение от 2 февруари 1989 г., Recueil, стр.175), което поставя аналогични правни проблеми. С писмо от 23 декември 1988 г. Комисията информира германското правителство, че не счита за необходимо да чака повече, и завежда настоящото дело.

7. За по-пълно изложение на фактите по делото, хода на производството и писмените становища и доводи на страните, които се споменават или разглеждат по-долу, само доколкото това е нужно за аргументите на Съда, да се разгледа Доклада от съдебното заседание.

8. Общозвестен факт е, че Федерална република Германия не е предприела никакви стъпки за възстановяване на помощта, съгласно изискванията от Решение 88/174/ЕИО.

9. Германското правителство, обаче твърди, че е абсолютно невъзможно да изпълни решението поради принципа за защита на законните очаквания, заложен, по-специално, в член 48 от *Verwaltungsverfahrensgesetz* (Закон за административно производство) на Land Baden-Württemberg, който е приложим към настоящия случай.

10. По специално, то твърди, че в съответствие с този член и принципите на германското конституционно право, държавен орган не може да се позовава на незаконосъобразна административна мярка, без първо да прецени различните интереси. Следователно, при обстоятелствата по настоящото дело, националният орган е длъжен да даде защитата на законните очаквания на предприятието, получило помощта, по-голяма тежест отколкото на обществения интерес на Общността от възстановяването на помощта.

11. На последно място германското правителство твърди, че възстановяването на помощта е възпрепятствано от забраната на член 48 от *Verwaltungsverfahrensgesetz* за отмяна на административен акт, които предоставя помощ една година след като административният орган е узнал за обстоятелствата, които представляват основание за отмяната.

12. Както е постановил Съдът, *inter alia*, в своето решение по дело C-142/87 Белгия срещу Комисията [1990] *Recueil I-959*), по принцип възстановяването на незаконно отпусната помощ трябва да стане в съответствие със съответните процедурни разпоредби на националното право, разбира се при условието, че тези разпоредби трябва да се прилагат по начин, който да не прави възстановяването, изисквано от правото на Общността, невъзможно на практика (параграф 61).

13. Съдът също така е признал, че тъй като принципът за защита на законните очаквания е част от правовия ред на Общността, фактът, че националното законодателство постановява, че трябва да се спазват принципите за защита на законните очаквания и гарантиране на правната сигурност при решаването на въпроси като възстановяване на неправомерно изплатени помощи на Общността, не може да се счита за противоречащ на същия този правов ред (решение по Съединени дела 205/82 - 215/82 *Deutsche Milchkontor GmbH* и други срещу Федерална република Германия [1983] *Recueil*, стр.2633).

14. Същият подход трябва да се възприеме и във връзка с възстановяването на национална помощ, предоставена в нарушение на правото на Общността. Следва да се отбележи, че предвид задължителния характер на надзора, упражняван от Комисията върху държавните помощи по силата на член 93 от Договора, предприятията, на които е била предоставена помощ не могат, по принцип да разчитат на законно очакване, че помощта е законосъобразна, освен ако тя е била дадена в съответствие с процедурата, предвидена в същия член. Старателният търговец следва по правило да може да определи дали процедурата е била спазена.

15. В това отношение, трябва да се посочи, че с комюнике, публикувано в Официалния вестник на Европейските общности, Комисията е информирала потенциалните получатели на държавна помощ за риска от евентуално възстановяване на всяка помощ, която им е била законосъобразно отпусната (ОВ 1983 С 318, стр. 3).

16. Вярно е, че няма пречка получателят на незаконно отпусната помощ да се позове на изключителни обстоятелства, въз основа на които с пълно основание е предположил, че помощта е законна и по тази причина отказва да я върне. Ако такъв казус е отнесен до национален съд, именно този съд трябва да прецени обстоятелствата по делото и, ако е необходимо, да поиска преюдициално запитване относно тълкуването от Съда.

17. Независимо от това държава-членка, чиито власти са отпуснали помощ в нарушение на процедурните правила, установени в член 93, не може да се позовава на законните очаквания на получателите, за да обоснове неспазването на задължението си да

предприеме необходимите стъпки за изпълнение на решение на Комисията, което нарежда възстановяването на помощта. Ако тя можеше да направи това, членове 92 и 93 от Договора биха били лишени от всякакво действие, тъй като националните органи биха могли по този начин да се ползват от собственото си незаконосъобразно поведение, за да лишат решенията на Комисията, взети съгласно разпоредбите на Договора, от тяхната ефективност.

18. И накрая германското правителство не може да се позовава, като прави абсолютно невъзможно изпълнението на това решение, на задълженията на съответния административен орган, които произтичат от особените правила за защита на законните очаквания, които се съдържат в член 48 от *Verwaltungsverfahrensgesetz*, във връзка с определянето на интересите на участниците и предвидения срок, в който административният акт, с който се предоставя помощта, може да бъде отменен. Както многократно е заявявал Съдът, държава-членка не може се позовава на разпоредби, практики или обстоятелства, които съществуват в нейната вътрешна правна система, за да обоснове неспазването на задълженията си, които произтичат от правото на Общността.

19. По-специално, разпоредба, която установява срок за отмяна на административен акт, трябва, като всички останали разпоредби на националното право, да се прилага по такъв начин, че възстановяването, изисквано от правото на Общността, да не стане практически невъзможно, и интересите на Общността да бъдат изцяло взето под внимание.

20. От изложеното следва, че в съответствие с иска на Комисията, Съдът трябва да потвърди, че Федерална република Германия не е изпълнила своите задължения съгласно Договора.

По съдебните разноски

По силата на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски. Федерална република Германия е загубила делото, тя следва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски

По изложените съображения Съдът реши:

1) Федерална република Германия не е изпълнила Решение 88/174/ЕИО на Комисията от 17 ноември 1987 г. относно помощ, която Land of Baden-Württemberg е предоставила на BUG-Alutechnik GmbH, предприятие за производство на полуготови и готови алуминиеви продукти, не е спазила задълженията си съгласно Договора за ЕИО.

2) Федерална република Германия е осъдена да заплати съдебните разноски.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 20 септември 1990 година.

Подписи